

"Бұқаралық ақпарат құралдары туралы" Қазақстан Республикасы Заңының жобасы туралы

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2003 жылғы 26 тамыздағы N 865 қаулысы

Қазақстан Республикасының Үкіметі қаулы етеді:

"Бұқаралық ақпарат құралдары туралы" Қазақстан Республикасы Заңының жобасы Қазақстан Республикасының Парламенті Мәжілісінің қарауына енгізілсін.

Қ а з а қ с т а н   Р е с п у б л и к а с ы н ы ң

Премьер-Министрі

Жоба

"Бұқаралық ақпарат құралдары туралы"

Қазақстан Республикасының Заңы

Осы Заң Қазақстан Республикасының Конституциясы белгілеген және кепілдік берген азаматтар мен бұқаралық ақпарат құралдарының сөз бостандығын ақпаратты алу мен таратуды, олардың құқықтары мен мүдделерін қорғау жөніндегі біртұтас мемлекеттік саясатты қамтамасыз етуді және онымен байланысты қоғамдық қатынастарды реттейді.

1-тарау. Жалпы ережелер 1-бап. Осы Заңда пайдаланылатын негізгі ұғымдар

Осы Заңда мынадай ұғымдар пайдаланылады:

1) тіркеу - журналистке мемлекеттік органдардың, қоғамдық бірлестіктердің және ұйымдардың ақпараттарына рұқсат ету рәсімі;

2) хабар таратушы - теледидар және радио хабарларды тарататын және/немесе уақытпен қоятын, дайындайтын, монтаж жасайтын бұқаралық ақпарат құралының м е н ш і к и е с і ;

3) бас редактор (редактор) - бұқаралық ақпарат құралының шығарылымын, эфирге шығуын іске асыратын редакцияны басқаратын, бұқаралық ақпарат құралының шығарылымына, эфирге шығуына қатысты соңғы шешімді қабылдайтын және оның мазмұны үшін жауап беретін жеке тұлға;

4) қосымша ақпарат - теледидар және радио хабарларын тарату белгілерінің құрамында берілетін және барлық адамдардың өзіндік шексіз қабылдауына арналған, негізгі бағдарламаның мазмұнымен байланысты емес кез келген (әріптік, сандық, кескіндемелік, дыбыстық) ақпарат;

5) журналист (бұқаралық ақпарат құралының өкілі) - бұқаралық ақпарат құралы

үшін хабарламалар мен материалдарды жинау, өңдеу және дайындау жөніндегі қарекетті атқаратын жеке тұлға;

6) қызмет көрсету аймағы - өзіндік қабылдау шарттары қолданыстағы стандарттар мен нормалар талаптарына сәйкесетін телерадиохабарларын таратудың жоспарлы немесе пайдаланып жүрген таратқышының қызмет аймағы;

7) баспагер - мерзімді баспасөз басылымын белгіленген тәртіпте, ұйымдастырушылық, материалдық-техникалық, технологиялық және басқа жақтан қамтамасыз етумен бірге шығарылымды іске асыратын жеке немесе заңды тұлға;

8) жеке қабылдау - теледидар және/немесе радио бағдарламаларды қарапайым тұрмыстық құрылғылар арқылы, одан ары қайта тарату құқығынсыз тікелей қабылдау;

9) ақпарат - қандай формада берілгеніне байланыссыз адамдар, заттар, фактілер, оқиғалар, құбылыстар, рәсімдер және олар туралы пікірлер туралы мәліметтер;

10) ақпарат көзі - бұқаралық ақпарат құралының редакциясына немесе журналистке жеке және заңды тұлғаның әрі қарай тарату үшін ұсынған ақпараты;

11) кабельді, эфирлік-кабельді, цифрлы көпбағдарламалы эфирлі теледидар - белгілі аумақтағы теледидар және/немесе радио бағдарламаларды және басқа электрбайланыс хабарламаларын таратуды ашық немесе кодталған формада (ақылы немесе ақысыз) қамтамасыз ететін кабельді, эфирлік-кабельді, цифрлы көпбағдарламалы эфирлі бөліп тарату жүйесі мен ұйымдастырушылық - басқару процестерінің жиынтығы;

12) ғимараттар кешені - ортақ қызмет атқаратын және біртұтас өндірістік құрылымды құрайтын ғимараттар жиынтығы;

13) бұқаралық ақпарат - мерзімді баспасөз басылымдары арқылы тарайтын ақпарат және дыбыс-бейне және басқа хабарлар, шектеусіз, барлық адамдарға арналған хабарламалар мен материалдар;

14) қоғамдық имандылық - тиісті қоғамда үстемдік етіп отырған тәртіп, идея, әдет-ғұрып, салт-дәстүр ережелері мен нормаларының жүйесі;

15) оператор - эфирлік, эфирлік-кабельді және спутниктік желілер арқылы теледидар мен радио бағдарламаларды таратуды қамтамасыз ете отырып, радиоэлектронды құралдарды техникалық пайдалануды іске асыратын заңды тұлға;

16) ресми хабарлама - бұқаралық ақпарат құралдары арқылы одан әрі тарату мақсатында мемлекеттік органдар мен олардың лауазымды адамдары беретін ақпарат;

17) хабар - тұтынушының тікелей қабылдауына арналған ақпаратты қамтитын және бағдарламаның басқа бөлімдерінен бөліп қолдануға мүмкін болатын, теледидар және/немесе радио бағдарламаның шығармашылық және тақырыптық жағынан дербес мағынаға ие бөлігі;

18) мерзімді баспасөз басылымы - тұрақты атауы, ағымдағы нөмірі бар және кемінде жарты жылда бір рет шығатын газет, журнал, альманах, бюллетень, олардың қосымшалары;

19) бұқаралық ақпарат құралының өнімі - мерзімді баспасөз басылымының немесе

дыбыс-бейне бағдарламасының таралымы немесе жекелеген нөмірінің таралымы, радио-, телебағдарламаның жекелеген шығарылымы, желілік бұқаралық ақпарат құралында орналастырылған ақпарат;

20) эротикалық сипаттағы өнім - мерзімді баспасөз басылымдарының немесе теле-, радио хабарлардың сексуалды-эротикалыққа жатпайтын, эротикалық компоненттерді (фотосуреттер, коллаждар, суреттер, карикатуралар, мақалалар, новеллалар, мамандар түсініктемелері, өлеңдер, күлдіргі әңгімелер (анекдоттар, жарнама) пайдаланатын хабарламалары мен материалдары;

21) сексуалды-эротикалық сипаттағы өнім - мерзімді баспасөз басылымдарының немесе теле-, радио хабарларының толықтай және/немесе жүйелі түрде секске қызығушылықты туғызатын хабарламалары мен материалдары;

22) порнографиялық сипаттағы өнім - мерзімді баспасөз басылымдарының немесе теле-, радио хабарларының негізгі мазмұны сексуальды қимылдардың анатомиялық және физиологиялық бүгешігесіне дейін көрсету болып саналатын хабарламалары мен материалдары;

23) қатыгездік пен зорлыққа табынуды насихаттау - бұқаралық ақпарат құралдарының зорлық немесе қатыгездік тәсілін көрсететін (баулитын), оларды қолдауды айғақтайтын және адамдар арасында зорлық немесе қатыгездік мінез құлықты таратуды мақсат етіп қойған хабарламалар мен материалдарды таратуы;

24) бұқаралық ақпарат құралы өнімін тарату - мерзімді баспасөз басылымдарын, дыбыс- және/немесе бейнежазбаларды, бағдарламаларды немесе жекелеген хабарларды көтерме және/немесе бөлшек сауда арқылы сату, тегін тарату, жаздырып алынған және бөлшек таралымдарын жеткізу, теледидар мен радио бағдарламаларды тарату/қайта тарату, бұқаралық ақпарат құралы өнімін тұтынушыға жеткізу қызметінің басқа түрлері ;

25) таратушы - бұқаралық ақпарат құралы өнімін оның меншік иесі, шығарушымен келісім-шарт арқылы немесе өзге заңдық негізде таратуды іске асыратын жеке немесе заңды тұлға ;

26) аймақтық хабар таратушы - Қазақстан Республикасының теледидар және радио әкімшілік-аумақтық бірлігінің шегінде бағдарламаларын тұрақты таратуды қамтамасыз ететін бұқаралық ақпарат құралының меншік иесі;

27) бұқаралық ақпарат құралының редакциясы - бұқаралық ақпарат құралының материалдарын жинауды, дайындауды, шығарылымы мен эфирге шығуын қамтамасыз ететін, заңды тұлғаның құрылымдық бөлімшесі болып табылатын жеке тұлға немесе шығармашылық ұжым ;

28) республикалық хабар таратушы - Қазақстан Республикасы тұрғындарының үштен екі бөлігі үшін теледидар және радио бағдарламаларының тұрақты таралуын қамтамасыз ететін бұқаралық ақпарат құралының меншік иесі;

29) қайта тарату - өзге бұқаралық ақпарат құралының теледидар немесе радио

бағдарламаларын (теледидар немесе радиохабарлардың жиынтығы) қабылдау және бір мезгілде я қандай техникалық құралдарды пайдаланғанына байланыссыз жазып алған түрінде, я толық және өзгертпей тарату;

30) мәліметтер - адамдар, заттар, фактілер, оқиғалар, құбылыстар және рәсімдер туралы ақпараттар түрі;

31) желілік бұқаралық ақпарат құралы - бұқаралық ақпаратты арнаулы техникалық және бағдарламалық құралдардың көмегімен және жалпыға ортақ телекоммуникациялық желілер арқылы электронды-сандық түрде таратуға арналған тұрақты атауы, ағымдағы нөмірі бар және кемінде жарты жылда бір рет жаңартылып отыратын электрондық басылым;

32) хабар тарату кестесі - белгіленген уақыт кезеңінде эфирге шығу уақыты, атауы көрсетілген теледидар немесе радиохабарлардың тізбесі;

33) теледидар және/немесе радио хабарлар тарату желісі - аумақтық жақтан бөлінген тұрғындардың кең көлеміне теледидар және радио хабарларды өндіру, қалыптастыру және/немесе таратуды қамтамасыз ететін техникалық құралдардың жиынтығы;

34) бұқаралық ақпарат құралы - жаппай қол жетерлік телекоммуникациялық желілердегі (интернет және басқа) қоса желілік бұқаралық ақпарат құралын алғандағы мерзімді баспасөз басылымы, радио- және телебағдарламалар және бұқаралық ақпаратты мерзімді немесе үздіксіз ашық таратудың басқа түрі;

35) жарнамалық сипаттағы бұқаралық ақпарат құралы - мерзімді басылымның кез келген санының 40 пайыздан астам, ал теледидар және радио бағдарламалардың хабар таратуының 20 пайыздан астам көлемін қамтитын жарнамасы бар бұқаралық ақпарат құралы;

36) теледидар мен радиохабарларын тарату - шектеусіз, барлық тұтынушылардың жеке қолдануына арналған, ашық немесе жасырын түрдегі жердегі, спутниктік немесе кабельдік (сымдық, сандық компьютерлік және басқа) желілердің электромагниттік толқындар көмегімен теледидар бағдарламаларын (теледидар арқылы хабар тарату), дыбыстық бағдарламаларды (радиохабар тарату) және қосымша ақпаратты тарату;

37) теледидар немесе радиобелгі - теледидар (дыбыстық) бағдарламаларын және қосымша ақпаратты жіберу үшін бір немесе бірнеше сипаттары өзгеруі мүмкін радио сәулелену;

38) теледидар немесе радио хабарлары - теледидар немесе радио хабарларын тарату бағдарламасының ұйымдастырушылық және тақырыптық жағынан жеке аяқталған бөлігі;

39) теле-, радио бағдарлама - толық атауы бар, эфирге жылына кемінде бір рет шығатын мерзімді дыбыс-бейне хабарламалары мен хабарларының жиынтығы;

40) теледидар және радио хабарларын таратудың техникалық құралдары - теледидар немесе радио бағдарламаларын жасауды, қалыптастыруды және/немесе

таратуды қамтамасыз ететін, радиоэлектронды құралдар мен қабылдайтын-жіберетін техникалық құрылғылардың жиынтығы;

41) таралым - мерзімді баспасөз басылымының осы Заңмен белгіленген шарттарды сақтай отырып таратылатын бір шығарылым даналарының жиынтығы;

42) шекарадан тыс теле радио хабарларын тарату - қызмет көрсету өңірі өзге мемлекеттердің аумақтарын қамтитын теледидар және радио хабарларын тарату;

43) тарату - теледидар және/немесе радио бағдарламалар тарату үшін жіберуші радиоэлектрондық құралдарды, кабельдік желілерді және радиожилік спектрінің номиналдарын пайдалану арқылы ақпараттарды беру процесін жүзеге асыру;

44) бұқаралық ақпарат құралдары істері жөніндегі уәкілетті орган (бұдан әрі - уәкілетті орган) - Қазақстан Республикасының бұқаралық ақпарат құралдары және ақпараттық агенттіктері қызметін мемлекеттік реттеуді жүзеге асыратын орталық атқарушы орган;

45) цензура - бұқаралық ақпарат құралдарының хабарламалары мен материалдарын немесе олардың жекелеген бөліктерін таратуды шектеу немесе оларға тыйым салу мақсатында мемлекеттік органдармен, лауазымды тұлғалармен және басқа ұйымдармен олардың талап етуі бойынша немесе өзге негіздерде хабарламалар мен материалдарға алдын ала келісу;

2-бап. Сөз бостандығы, бұқаралық ақпаратты алу және тарату

1. Сөз бостандығы, шығармашылық, өз көзқарастары мен сенімдерін баспа беттерінде немесе басқалай түрде білдіруге, бұқаралық ақпаратты кез келген, заңмен тыйым салынбаған жолмен алуға және таратуға Қазақстан Республикасының Конституциясы кепілдік береді.

Цензураға тыйым салынады.

2. Мүдделеріне немесе міндеттеріне бұқаралық ақпаратқа цензураны жүзеге асыру кіретін органдарды құру мен қаржыландыруға жол берілмейді.

3. Мемлекеттік органдар, қоғамдық бірлестіктер, лауазымды тұлғалар және бұқаралық ақпарат құралдары әрбір азаматқа оның құқықтары мен мүдделеріне қатысты құжаттармен, шешімдермен және ақпарат көздерімен танысуына мүмкіндік беруді қамтамасыз етуге міндетті.

3-бап. Бұқаралық ақпарат бостандығын асыра пайдалануға жол берілмеуі

1. Бұқаралық ақпарат құралын:

- 1) Қазақстан Республикасының конституциялық құрылысын күшпен өзгертуді;
- 2) Қазақстан Республикасының тұтастығын бұзуды;

3) мемлекет қауіпсіздігін бұзуды;
4) соғысты, әлеуметтік, нәсілдік, ұлттық, діни, тектік-таптық және рулық артықшылықты;

5) қатыгездікті, зорлықты, порнографияны насихаттайтын материалдарды таратуды немесе жарнамалауды насихаттау және үгіттеу үшін пайдалануға жол берілмейді.

2. Бұқаралық ақпарат құралдарын:

1) мемлекеттік сырды құрайтын мәліметтерді немесе заңмен қорғалатын басқа да құпияларға жататын мәліметтерді жария етуге;

2) лаңкестік пен экстремизмді насихаттау мен ақтауға;

3) Қазақстан Республикасындағы лаңкестікке қарсы операциялардың жүргізу барысында осы операциялардың техникалық әдіс-тәсілдерін, тактикасын ашатын ақпараттарды таратуға;

4) есірткі құралдары, психотропты заттар мен прекурсорларды тарату мен насихаттау үшін пайдалануға жол берілмейді.

3. Бұқаралық ақпарат құралдары мен олардың өнімдерінде адамдардың сана-сезімдеріне ықпал ететін және (немесе) олардың денсаулығына зиянды әсер ететін жасырын енгізулерді пайдалануға тыйым салынады.

4-бап. Бұқаралық ақпарат құралдары қызметінің қағидаттары

Бұқаралық ақпарат құралдары қызметінің негізгі қағидаттары:

1) сөз бостандығы, Қазақстан Республикасының заңнамасымен тыйым салынбаған кез келген тәсілмен ақпарат алу және тарату;

2) жариялылық;

3) таратылатын ақпараттың шынайылығы;

4) заңдылықтың сақталуы;

5) жалпы көпшілік мойындаған мораль және қоғамдық имандылық нормаларын сақтау болып табылады.

5-бап. Бұқаралық ақпарат құралдары туралы Қазақстан Республикасының заңнамасы

1. Қазақстан Республикасының бұқаралық ақпарат құралдары туралы заңнамасы Қазақстан Республикасының Конституциясына негізделеді, осы Заңнан және Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерінен тұрады.

2. Егер Қазақстан Республикасы бекіткен халықаралық шарттарда осы Заңдағыдан өзгеше ережелер бекітілген болса, онда халықаралық шарттардың ережелері қолданылады.

6-бап. Бұқаралық ақпарат құралдарының таратылу тілі

1. Бұқаралық ақпарат құралдары мемлекеттік және басқа тілдерде таратылады.

2. Бұқаралық ақпарат құралының, теледидар және радио хабарларының мемлекеттік тілдегі апталық көлемі уақыт жағынан басқа тілдердегі хабарларының жиынтық көлемінен кем болмауы тиіс.

Мемлекеттік тілдегі хабарларды хабар таратудың тәуліктік кестесінде орналастыру олардың эфирге шығуының барлық кезеңі аралығында біркелкі іске асырылуы тиіс.

Кабельдік, эфирлік-кабельдік, сандық көпбағдарламалы эфирлі теледидар желілеріне және теледидар мен радио бағдарламаларын жер серігі арқылы жеке қабылдауға бұл талап қойылмайды.

7-бап. Бұқаралық ақпарат құралдары қызметіне араласуға жол берілмеуі

1. Қызметі Қазақстан Республикасы заңнамасын бұзу мақсатында жүргізіліп жатқан жағдайлардан басқа кезде мемлекеттік органдардың, ұйымдардың, олардың лауазымды тұлғаларының бұқаралық ақпарат құралының, оның құрылтайшысының, меншік иесінің, баспагердің, таратушының, журналистің қызметіне араласуына жол берілмейді.

2. Егер Қазақстан Республикасының заң актілерімен өзгеше көзделген болмаса, бұқаралық ақпарат құралы редакциясы қабылдамай тастаған материалды жариялатуға және/немесе халыққа таратуды міндеттеуге ешкімнің де құқығы жоқ.

8-бап. Бұқаралық ақпарат құралдары саласындағы мемлекеттік реттеу

1. Бұқаралық ақпарат құралдары саласындағы мемлекеттік саясатты уәкілетті орган іске асырады.

2. Уәкілетті орган өз құзыреті шегінде:

1) бұқаралық ақпарат құралдарын, оның ішінде шетелдік аудиторияға арналғандарды да есепке қоюды іске асырады;

2) бұқаралық ақпарат құралы арқылы мемлекеттік сатып алуды қалыптастырады және орындалуын бақылайды;

3) Қазақстан Республикасының іс жүзіндегі заңдарының сақталуына қатысты бұқаралық ақпарат құралдары өнімдерін жинақтайды;

4) теледидар және радиобағдарларын тарату үшін радиожилік номиналдарын бөлу жөнінде ашық конкурстар ұйымдастырады;

5) лицензиясында теледидар мен радио хабарларын таратуды ұйымдастыру жөніндегі қызметі көрсетілген шарттарды лицензия иесінің орындауына бақылау

ж ү р г і з е д і ;

6) бұқаралық ақпарат құралын есепке қою, қызметін уақытша тоқтату немесе кері қайтарып алу туралы куәлікті, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасымен бекітілген тәртіппен теледидар және радио хабарларын таратуды ұйымдастыру жөніндегі қызметіне берілген лицензиясын кері қайтарып алу туралы шешім қ а б ы л д а й д ы ;

7) Қазақстан Республикасының бұқаралық ақпарат құралдары туралы заңдарын жетілдіру жөнінде ұсыныстар дайындауды іске асырады;

8) Қазақстан Республикасының бұқаралық ақпарат құралдары саласындағы халықаралық міндеттемелерін орындауын қамтамасыз етеді және халықаралық ын т ы м а қ т а с т ы қ т ы і с к е а с ы р а д ы ;

9) Қазақстан Республикасы аумағында таралатын шетелдік бұқаралық ақпарат құралдарының е с е б і н жүргізеді;

3. Мемлекет Қазақстан Республикасының іс жүзіндегі заңнамасына сәйкес бұқаралық ақпарат субъектілерінің меншік түріне қарамастан мемлекеттік тапсырыс алу конкурстарына тең дәрежеде қатысуларын қамтамасыз етеді.

4. Теледидар мен радио хабарларын тарату үшін радиожиліліктер номиналдарын бөлуді құрамы мен қызмет тәртібін Қазақстан Республикасының Үкіметі бекітетін Теледидар және радио хабарларын тарату құқығын беру жөніндегі комиссия іске асырады.

2-тарау. Бұқаралық ақпарат құралдарының субъектілері 9-бап. Бұқаралық ақпарат құралдарын құруға берілетін құқық

1. Бұқаралық ақпарат құралдарын құруға Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жеке және заңды тұлғалардың құқығы болады.

2. Заңды тұлғаның - Қазақстан Республикасындағы бұқаралық ақпарат құралы меншік иесінің немесе осы саладағы қызметті жүзеге асырушының акцияларының (үлесінің, пайының) 20 проценттен астамын шетелдік жеке және заңды тұлғалардың, азаматтығы жоқ адамдардың тікелей және (немесе) жанама иеленуіне, пайдалануына, билік етуіне және (немесе) басқаруына тыйым салынады.

10-бап. Бұқаралық ақпарат құралы меншігінің құрылтайшысы

1. Құрылтайшы - бұқаралық ақпарат құралының меншік иесінің - заңды тұлғаның құрылтайшысы болып табылатын жеке немесе заңды тұлға. Бұқаралық ақпарат құралының меншік иесінің құрылтайшысы болуы мүмкін тұлғалардың саны

ш е к т е л м е й д і .

2. Құрылтайшы бұқаралық ақпарат құралы меншік иесінің жарғысын бекітеді.

3. Бұқаралық ақпарат құралын тіркеу кезінде айтылған жалпы тақырыпты және/немесе мамандандырылуды өрескел және үнемі бұзған жағдайда құрылтайшы бұқаралық ақпарат құралының шығарылымын, эфирге шығуын іске асыратын меншік иесінен шығарылымды, эфирге шығуды тоқтатуды талап етуге құқылы. Бұқаралық ақпарат құралы меншік иесінің бұқаралық ақпарат құралының шығарылымын, эфирге шығуын тоқтатудан бас тартуы сот тәртібімен шешіледі.

4. Қазақстан Республикасы заңнамасында, редакция жарғысында не бас редактормен (редактормен) келісім-шартта қарастырылған жағдайлардан басқа уақытта құрылтайшының бұқаралық ақпарат құралы редакциясының қызметіне араласуына қ ұ қ ы ғ ы ж о қ .

5. Құрылтайшы меншік иесін - заңды тұлғаны заттық кешен ретінде құрылтайшының және ол көрсеткен үшінші тұлғаның заттық және жеке заттық емес мүдделері тұрғысында басқаруды жүзеге асыруға тиіс басқа тұлғаға Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген шекте сенімді басқаруға (сенімді басқарушыға) беруге және одан айыруға құқылы.

11-бап. Бұқаралық ақпарат құралының меншік иесі

1. Бұқаралық ақпарат құралының меншік иесі - бұқаралық ақпарат құралын құрған, оның шығарылымы, эфирге шығуы жөнінде өзіне міндеттеме алған, иелену, пайдалану және билік ету құқығын жүргізетін жеке немесе заңды тұлға.

2. Бұқаралық ақпарат құралының меншік иесі өзінің, белгіленген келісім-шартқа сәйкес өзге де бұқаралық ақпарат құралының редакциясы, бас редакторы (редакторы), журналисі, баспагері, таратушысы ретінде таныла алады.

3. Бұқаралық ақпарат құралының меншік иесі бұқаралық ақпарат құралының тіркелген кездегі берілген атауын пайдалануға, иеленуге және билік етуге, сондай-ақ бұл атауды басқа тұлғалардың қолдануына тыйым салуға айрықша құқылы. Бұқаралық ақпарат құралының меншік иесі уәкілетті органды меншік иесінің өзгергені туралы хабардар ете отырып, бұл айрықша құқықты үшінші тұлғаға беруге құқылы. Бұқаралық ақпарат құралы қайта тіркелген күннен бастап оған айрықша құқық берілген болып с а н а л а д ы .

4. Бұқаралық ақпарат құралының меншік иесі бұқаралық ақпарат құралы редакциясының ішкі құжаттарын бекітеді, бас редактормен (редактормен) келісім-шарт ж а с а с а д ы .

5. Бұқаралық ақпарат құралының меншік иесі:

1) құрылтайшымен оған тиісті бұқаралық ақпарат құралының редакциялық с а я с а т ы н к е л і с у г е ;

2) аталған бұқаралық ақпарат құралының өніміне және оның шығарылымы, эфирге шығуы процесінде құрылған ақпараттық ресурстарына;

3) құрылтайшымен келісе отырып, бұқаралық ақпарат құралы қызметін тоқтату туралы шешім қабылдауға;

4) осы заңмен және Қазақстан Республикасының өзге де заңнамасымен бекітілген басқа да құқықтарды іске асыруға құқылы.

6. Егер бұқаралық ақпарат құралының меншік иесі сонымен бірге бұқаралық ақпарат құралының баспагері, хабар таратушысы, операторы да болып табылмаса, онда меншік иесінің және баспагердің, хабар таратушының, оператордың құқықтары, міндеттері мен жауапкершілігі жеке келісім-шарт арқылы белгіленеді.

12-бап. Бұқаралық ақпарат құралының редакциясы

1. Бұқаралық ақпарат құралы редакциясы өз жұмысын қызметінің тұжырымдамалық ережелерін, журналистік әдеп ережелерін, қызметкерлердің жауапкершілігін, олардың мәдени деңгейі мен кәсіби шеберлігіне қойылатын талаптарды айқындайтын ішкі құжаттар негізінде атқарады:

1) бұқаралық ақпарат құралының редакциясы мен меншік иесі әр түрлі тұлғалар болған жағдайда олардың ортақ құқықтары мен міндеттері;

2) бас редактордың (редактордың) өкілеттігі;

3) бас редакторды (редакторды) және редакция алқасын сайлау тәртібі;

4) бұқаралық ақпарат құралы редакциясының өкілеттігі және оның кәсіби дербестігі кепілдігі;

5) бұқаралық ақпарат құралы редакциясының қызметін тоқтату және тоқтата тұру негіздері мен тәртібі;

6) құрылтайшысын, меншік иесін өзгерту, бұқаралық ақпарат құралының меншік иесінің қызметін тоқтату немесе қайта ұйымдастырудың құқықтық салдары белгіленуі тиіс.

2. Бұқаралық ақпарат құралының редакциясы меншік иесінің тапсырмасы бойынша бұқаралық ақпарат құралын дайындайды және оның шығарылымы мен эфирге шығуын іске асырады.

3. Бұқаралық ақпарат құралының редакциясын бас редактор (редактор) басқарады.

Бұқаралық ақпарат құралының бас редакторы (редакторы) қызметке меншік иесімен тағайындалады немесе бұқаралық ақпарат құралының жарғысымен, редакцияның ішкі құжаттарымен белгіленген тәртіппен сайланады және қызметінен босатылады.

Бас редактор (редактор) меншік иесімен, құрылтайшымен, таратушымен, азаматтармен, азаматтық бірлестіктермен, заңды тұлғалармен, мемлекеттік билік органдары және ұйымдарымен қарым-қатынаста, сондай-ақ сотта бұқаралық ақпарат құралы редакциясының өкілі болады.

4. Бас редактор (редактор):

- 1) шетелдіктер немесе азаматтығы жоқ адамдар;
- 2) сот іс-әрекетке қабілетсіз деп танығандар;
- 3) тағайындау кезеңіне сотталу мерзімі аяқталмаған азаматтар;
- 4) кәмелетке толмағандар үшін шығарылатын мерзімді баспасөз басылымдарын қоспағанда, кәмелетке толмағандар бола алмайды.

5. Бұқаралық ақпарат құралының меншік иесі және журналист, редакция жұмыскерлері арасындағы еңбек қатынастары Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес реттеледі.

13-бап. Ақпарат агенттігі

1. Ақпарат агенттігі - қызметі ақпараттық сипаттағы хабарламалар мен материалдарды жинауға, өңдеу мен таратуға бағытталған заңды тұлға.

2. Ақпарат агенттігінің хабарламалары мен материалдарында оның атауы және шығарылған күні қоса берілуі тиіс.

3. Бұқаралық ақпарат құралдары ақпарат агенттігінің хабарламалары мен материалдарын таратуда ақпарат агенттігіне сілтеме жасауға міндетті.

4. Ақпарат агенттігіне осы Заңның күші жүреді.

3-тарау. Бұқаралық ақпарат құралдарының қызметін ұйымдастыру 14-бап. Бұқаралық ақпарат құралын есепке қою

1. Қазақстан Республикасы аумағында таратылатын бұқаралық ақпарат құралдары міндетті түрде уәкілетті органда есепке қойылуға тиіс.

2. Бұқаралық ақпарат құралының меншік иесі немесе оның уәкілетті тұлғасы есепке тұру үшін осы Заңның 15-бабының талаптарына сәйкес арыз береді.

3. Бұқаралық ақпарат құралын есепке алу жөніндегі арыз ол түскен күннен бастап он бес жұмыс күні ішінде қаралуға тиіс. Арызды қараудың қорытындылары бойынша уәкілетті орган бұқаралық ақпарат құралының меншік иесіне есепке қою туралы куәлік береді немесе төмендегі негіздер бойынша:

1) егер уәкілетті орган бұдан бұрын осындай атауы бар және осы аумаққа таратылатын бұқаралық ақпарат құралын есепке алу туралы куәлік берген болса;

2) егер арыздың мазмұны осы Заңның 15-бабының талаптарына сәйкес келмейтін б о л с а ;

3) егер меншік иесінің арызы бұқаралық ақпарат құралының шығарылымын, эфирге шығуын тоқтату туралы сот шешімінің заңды күшіне енгеніне бір жыл толмай тұрып б е р і л г е н б о л с а ;

4) бұқаралық ақпарат құралының атауы, тақырыптық мазмұны осы Заңның 3-бабының талаптарына сәйкес келмесе;

5) арыз осы Заңға сәйкес бұқаралық ақпарат құралын құруға құқығы жоқ жеке немесе заңды тұлға атынан берілсе;

6) тауар белгісінің иесі дәл осындай атауы бар бұқаралық ақпарат құралын есепке қоюға қарсылық білдірмеген жағдайдан басқа кезде, бұқаралық ақпарат құралының атауы қорғалып отырған тауар белгісімен айырғысыз дәрежесі бар болса;

7) берілген бұқаралық ақпарат құралы және аталатын тұлғалар арасында бар байланысқа қатысты жұртшылық арасында адасушылық тудыру мақсатында құқық иесінің келісімінсіз азаматтың жеке аты, заңды тұлғаның фирмалық атауы немесе Қазақстан Республикасы мүшесі болып табылатын халықаралық үкіметтік емес ұйымның атауы бұқаралық ақпарат құралының атауында қолданылса, арыз кері қайтарылды.

4. Бұқаралық ақпарат құралын есепке қоюдан бас тарту туралы хабар меншік иесіне осы Заңда қарастырылған бас тарту негіздерін көрсете отырып, жазбаша түрде жіберіледі.

5. Арыз және оған қоса берілген құжаттар жөнінде қосымша түсініктеме алу қажет болған жағдайларда арызды қарау мерзімі уәкілетті орган шешімі бойынша тоқтатылады.

6. Мерзімді баспасөз басылымының меншік иесі бұқаралық ақпарат құралы өнімін шығаруға кірісу құқығын есепке қою туралы куәлік алған күннен бастап алты айға дейін өзінде қалдырады.

7. Теле-, радио бағдарламаның, ақпарат агенттігінің меншік иесі бұқаралық ақпарат құралы өнімінің шығарылымы, эфирге шығуы, ақпараттық сипаттағы хабарламалар мен материалдарды тарату құқығын есепке қою туралы куәлік алған күннен бастап бір жылға дейін өзінде қалдырады.

Егер осы баптың 6- және 7-тармақтарында көрсетілген уақыт аралығында бұқаралық ақпарат құралы өнімінің шығарылымы, эфирге шығуы басталмаса, уәкілетті органның шешімі бойынша есепке қою туралы куәлік күшін жойған болып есептеледі.

8. Меншік иесінің құрылтайшысы, меншік иесі, оның ұйымдық-құқықтық нысандары немесе атауы, сондай-ақ бұқаралық ақпарат құралының аты ауыстырылған, шығарылым не хабар тарату тілі, таратылу аумағы, негізгі тақырыптық бағыты өзгерген жағдайларда бұқаралық ақпарат құралы қайта тіркелуі тиіс.

Бұқаралық ақпарат құралын немесе ақпараттық агенттікті қайта есепке қою алдыңғы есепке қою тәртібімен бірдей өтеді.

9. Қазақстан Республикасында таралатын шетелдік бұқаралық ақпарат құралдарын есепке қою Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілеген тәртіппен жүргізіледі.

10. Бұқаралық ақпарат құралын есепке қою туралы куәлік бұқаралық ақпарат құралының шығарылымын, эфирге шығуын іске асыру, ақпараттық сипаттағы хабарламалар мен материалдарды тарату үшін негіз болып табылады.

11. Бұқаралық ақпарат құралын есепке қою туралы куәлік уәкілетті органның арызы

бойынша сот тәртібімен заңсыз деп танылуы мүмкін.

Е г е р :

- 1) есепке қою туралы куәлік алдау жолымен алынса;
- 2) берілген бұқаралық ақпарат құралын қайтадан есепке қою орын алса;
- 3) осы Заңның 17-бабына сәйкес бұқаралық ақпарат құралының шығарылымы, эфирге шығуы тоқтатылуы есепке қою туралы куәліктің күші жоқ деп тануға негіз бола алады.

15-бап. Бұқаралық ақпарат құралын есепке қою туралы арыз

1. Бұқаралық ақпарат құралын есепке қою туралы арыз уәкілетті органға беріледі.
2. Бұқаралық ақпарат құралын есепке қою туралы арызда:
  - 1) бұқаралық ақпарат құралының меншік иесінің атауы, тұрғылықты жері, ұйымдық - құқықтық нысаны;
  - 2) бұқаралық ақпарат құралының аты, түрі;
  - 3) бұқаралық ақпарат құралының тілі (тілдері);
  - 4) шығарылымның болжалды мерзімділігі;
  - 5) негізгі тақырыптық бағыты;
  - 6) таратылу аумағы;
  - 7) редакцияның мекен-жайы;
  - 8) бас редактордың (редактордың) тегі, аты, әкесінің аты;
  - 9) болжалды қаражат көздері;
  - 10) бұқаралық ақпарат құралының шығарылымын іске асыратын құрылтайшы мен меншік иесі басқа қандай бұқаралық ақпарат құралдарына қатысты құрылтайшы, меншік иесі, сенімді басқарушы, бас редактор (редактор), баспагер, хабар таратушы немесе таратушы болып табылатындығы туралы мәліметтер;

3 . А р ы з ғ а :

- 1) бұқаралық ақпарат құралдарының меншік иесі болып табылатын жеке тұлғалар үшін - кәсіпкерлікпен шұғылдану құқығын растайтын құжат;
  - 2) бұқаралық ақпарат құралдарының меншік иесі болып табылатын заңды тұлғалар үшін - мемлекеттік тіркеу туралы куәліктің, заңды тұлғаның құрылтайшылық құжаттарының (жарғының, құрылтайлық келісім-шарттың) көшірмелері қоса беріледі.
4. Бұқаралық ақпарат құралын есепке қою кезінде басқа талаптарды алға тартуға тыйым салынады.

16-бап. Бұқаралық ақпарат құралын есепке қоюдан босату

Е с е п к е   қ о ю д ы :

- 1) таралымы жүз данадан кем мерзімді баспасөз басылымдары;

2) нормативтік құқықтық және өзге актілер;

3) сот тәжірибесінің бюллетендері;

4) қызмет көрсету өңірі бір ғимаратпен немесе ғимараттар кешенімен шектелген кабельді немесе жер серігі желілері арқылы таратылатын теле-, радио бағдарламалар;

5) желілік бұқаралық ақпарат құралдары қажет етпейді.

17-бап. Бұқаралық ақпарат құралының шығарылымын, эфирге шығуын тоқтата тұру және жою

1. Бұқаралық ақпарат құралының шығарылымы, эфирге шығуы меншік иесінің немесе соттың шешімімен тоқтатыла тұруы не мүлдем тоқтатылуы мүмкін.

2. Тоқтата тұру деп басылымдардың бір немесе бірнеше нөмірлерінің шығарылымын, сондай-ақ теледидар және радио хабарларының эфирге шығуын, басқа да бұқаралық ақпарат құралдарының шығарылымын уақытша тоқтату түсініледі. Бұқаралық ақпарат құралының шығарылымын, эфирге шығуын үш айдан аспайтын мерзімге тоқтата тұруға жол беріледі.

3. Осы Заңның 3, 6-баптары, 14-баптың 8-тармағы, 19-баптың 5 және 7-тармағы және 20-баптың талаптары бұзылған жағдайда, сондай-ақ бұрын сот тәртібімен шығарылымы, эфирге шығуы тоқтатыла тұрған бұқаралық ақпарат құралы бір жылдың ішінде осы Заң талаптарын қайтара бұзған жағдайда, сот ол бұқаралық ақпарат құралының шығарылымын, эфирге шығуын тоқтата тұрады.

4. Осы Заңның талаптарын бірнеше рет бұзу, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес меншік иесінің қызметін тоқтатуы бұқаралық ақпарат құралының шығарылымын, эфирге шығуын тоқтатуға негіз болып табылады.

5. Меншік иесінің не соттың шешімімен бұқаралық ақпарат құралының шығарылымын, эфирге шығуын тоқтата тұрған немесе тоқтатқан жағдайда уәкілетті органға хабар жіберіледі.

Бұқаралық ақпарат құралының шығарылымын, эфирге шығуын тоқтату тіркеу туралы куәліктің күшінің жойылуына, теледидар мен радио хабарларын тарату лицензиясын кері қайтарып алуға әкеп соғады.

18-бап. Ерекше жағдайларда бұқаралық ақпарат құралдарының қызметін ұйымдастыру

1. Сайлау науқаны кезінде бұқаралық ақпарат құралдарын пайдаланудың шарты мен тәртібі Қазақстан Республикасының сайлау туралы заңымен реттеледі.

2. Соғыс жағдайы кезеңіндегі, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар, карантиндер, өзге де төтенше жағдайлар кезіндегі бұқаралық ақпарат құралдары қызметін ұйымдастыру Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын тізбе бойынша мемлекеттік

органдармен өзара іс-әрекетте іске асырылады.

3. Табиғи және техногенді сипаттағы төтенше жағдайлар, карантиндер, өзге төтенше жағдайлар кезінде мемлекеттік органдар ведомстволық тәуелділігіне және меншік түріне қарамастан кез келген теледидар және радио хабарларын тарату желісін б а с ы м ы р а қ п а й д а л а н у ғ а қ ұ қ ы л ы .

4. Бұқаралық ақпарат құралының редакциясы Қазақстан Республикасындағы қорғаныс, қауіпсіздік және тәртіпті қорғау салаларында жедел іс-шаралар өткізу, теңізде, жерде, ауада, ғарыштық кеңістікте адам өмірі қауіпсіздігіне қатысты, сонымен бірге табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар туралы барлық хабарламаларға басым бағыт беруге тиіс.

4-тарау. Бұқаралық ақпарат құралының өнімін тарату 19-бап. Бұқаралық ақпарат құралының таратылуы

1. Бұқаралық ақпарат құралының таратуды меншік иесінің шешімі бойынша оның өзі не болмаса келісім-шарт немесе өзге заңдық негіздерде қызмет ететін редакция, баспагер, сондай-ақ ұйымдар немесе азаматтар жүзеге асырады.

2. Эротикалық, сексуалды-эротикалық сипаттағы мерзімді баспасөз басылымдарын мөлдір ораммен буылған күйінде, орнын және оларда сату тәртібін жергілікті атқарушы органдар белгілеген, осы үшін әдейі бөлінген стационарлық жайларда ғана бөлшек сауда арқылы сатуға жол беріледі және көпшілік алдына ұсынылмайды.

3. Жасы 18-ден кіші жастарды сексуалды-эротикалық сипаттағы бұқаралық ақпарат құралдары өнімдерін тарату және сату үшін тартуға тыйым салынады.

4. Жасы 18-ге дейінгі жастарға эротикалық, сексуалды-эротикалық сипаттағы материалдар жариялайтын мерзімді басылымдарды сатуға тыйым салынады.

Аталған мерзімді баспа басылымдарын сырт тұлғасына қарағанда жасы он сегізге толмаған адамдарға сату кезінде сатушы олардан:

1) сатып алушының жасын анықтау мақсатымен жеке басын куәландыратын құжат с ұ р а у ғ а ;

2) жеке басын куәландыратын құжат көрсетілмеген жағдайда сауда жасаудан бас т а р т у ғ а м і н д е т т і .

5. Порнографиялық, сексуалды-эротикалық сипаттағы теледидар және радио бағдарламаларын эфирге шығаруға, сондай-ақ кино-, бейне өнімдерін көрсетуге, қатыгездік пен зорлықты насихаттауға тыйым салынады.

Эротикалық сипаттағы теледидар және радио бағдарламаларын, эротикалық көріністері бар жекелеген хабарларды кодталмаған белгімен жергілікті уақыт бойынша тек 24.00-ден таңғы 4.00-ге дейінгі уақыт аралығында ғана эфирге шығаруға рұқсат е т і л е д і .

6. Бұқаралық ақпарат құралдарындағы жарнама Қазақстан Республикасының

жарнама туралы заңына сәйкес таратылады.

7. Шетелдік бұқаралық ақпарат құралдарының теледидар және радио бағдарламаларын қайта тарату хабар таратудың апталық жалпы көлемінің 20 пайызынан аспауы тиіс.

Эфирлі, кабельді, эфирлік-кабельді және сандық көпбағдарламалы теледидар мен радио желілері арқылы хабар таратуға бұл талап қойылмайды.

8. Операторлардың, теледидар және радио бағдарламаларын тарату жөніндегі техникалық құралдар иелерінің немесе осы техникалық құралдарды пайдаланушылардың техникалық құралдарды теледидар және радио хабарларын таратуды ұйымдастыру жөніндегі лицензиясы жоқ ұйымдарға пайдалануға беруге құқығы жоқ.

20-бап. Шығару деректері

1. Мерзімді баспасөз басылымының әрбір шығарылымы мына мәліметтерді қамтуы тиіс:

- 1) бұқаралық ақпарат құралының аты;
- 2) бұқаралық ақпарат құралының меншік иесінің атауы;
- 3) бас редактордың (редактордың) тегі, аты, әкесінің аты;
- 4) есепке қою туралы куәліктің нөмірі мен берілген күні және оны берген органның атауы;
- 5) шығарылымның мерзімділігі;
- 6) бұқаралық ақпарат құралының рет саны мен шығарылған күні;
- 7) таралымы;
- 8) баспаның атауы, оның мекен-жайы мен редакцияның мекен-жайы.

2. Бұқаралық ақпарат құралының эфирге шығуы:

1) радиоэфирде өз атауын (дабылын), үздіксіз хабар тарату кезінде - тәулігіне кемінде төрт рет жариялаумен;

2) телеэфирде логотипті тұрақты орналастыру немесе экрандағы эмблема түрінде өз атауын жариялаумен бірге жүруі тиіс.

21-бап. Мерзімді басылымдардың міндетті даналары және теледидар мен радио хабарлары материалдарын сақтау

1. Бұқаралық ақпарат құралының меншік иесі не оның тапсырмасы бойынша үшінші тұлға мерзімді басылымдардың ақысыз міндетті даналарын, оның ішінде осы Заңның 15-бабының күшімен есепке қоюдан босатылған даналарын, дайын болғаннан кейінгі үш күн ішінде Ұлттық мемлекеттік кітап палатасына, Қазақстан Республикасының Ұлттық кітапханасына, Қазақстан Республикасының Орталық мемлекеттік мұрағатына, Қазақстан Республикасы Парламентінің кітапханасына,

уәкілетті органға жібереді.

2. Бұқаралық ақпарат құралдарының редакциялары күндегі эфирге шыққан бағдарламалардың жазбаларын бір ай сақтауға міндетті, сондай-ақ оларды өз эфирлік жұмысын тіркеу журналында белгілеп және оны соңғы жазылған жазбадан кейін кемінде бір жыл сақтауға міндетті. Тарихи немесе мәдени құндылығы бар бейнелік, дыбыстық және басқа материалдар уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен сақталады.

3. Тіркеу журналында хабардың тақырыбы, қысқаша мазмұны, эфирге шыққан күні, басталуы мен аяқталу уақыты, теледидар және радио хабарларын шығарушы авторлардың, редактордың аты-жөні тіркеліп отырады.

4. Уәкілетті органның сұрауы бойынша бұқаралық ақпарат құралының меншік иесі эфирге шыққан бейнелік, дыбыстық материалдарды арыз түскен күннен бастап он күннен аспайтын мерзім ішінде беруге міндетті.

5-тарау. Теледидар мен радио хабарларын таратуды ұйымдастыру 22-бап. Теледидар және радио хабарларын таратуды ұйымдастыру

1. Теледидар мен радио хабарларын таратуды ұйымдастыруға эфирге шығу және/немесе теледидар және/немесе радио бағдарламаларын тарату/қайта тарату жатады.

2. Х а б а р т а р а т у ш ы :

1) телекөрсетімдер мен радиотыңдаушыларға хабар тарату кестесіндегі өзгерістер туралы алдын ала ескертуге;

2) егер өзінің теледидар және/немесе радио бағдарламаларына төлемақы алатын болса, өз хабарларындағы хабар таратудың аумағы және сипатын телекөрсетімдер мен радиотыңдаушыларға кемінде бір ай бұрын хабарламай өзгертпеуге;

3) хабар таратудың тұжырымдамасын және бұқаралық ақпарат құралының атауын өзгерту туралы уәкілетті органды, сонымен бірге телекөрсетімдер мен радиотыңдаушыларды кемінде бір ай бұрын ескертуге;

4) егер келісім немесе жазылу шарттарында өзгеше айтылған болмаса, келісімнің немесе жазылудың мерзімі аяқталғанша теледидар және/немесе радио бағдарламалар үшін төлемақы мөлшерін бір жақты өсірмеуге міндетті.

3. Теледидар мен радиобелгілердің жоғары сапалылығын қамтамасыз ету мақсатында хабар тарату антенналары жүйесін осы мақсаттарға белгіленген арнайы құрастырылған тіректерге (дінгектерге, мұнараларға) ғана орналастыруға рұқсат етіледі.

Теледидар мен радиобелгілердің техникалық параметрлері Қазақстан Республикасының іс жүзіндегі мемлекеттік стандарттарының және өзге де нормативтік құжаттарының талаптарына сәйкес болуға міндетті.

Теледидар және радио белгілері теледидар және радио хабарларын таратудың

белгілерін қалыптастырудың күре жолында және сондай-ақ белгілерді тарату күре жолының буынындағы мемлекеттік стандарттары мен техникалық параметрлеріне с ә й к е с б о л у ғ а т и і с .

4. Кабельдік тарату жүйесін құру және пайдалану тиісті қызмет көрсету өңірлері түйіскен облыстар эфирінде таратылатын теледидар және/немесе радио бағдарламаларының қабылдау сапасын төмендетпеуге тиіс.

5. Кабельдік, эфирлі-кабельдік және сымдық желілер бойынша қайта таратылатын теледидар және радио бағдарламалары пакетінің құрамына міндетті түрде және екі жақтан төлемақы алусыз, жарғылық қорында мемлекеттің қатысы бар республикалық хабар таратушылардың бағдарламалары кіргізілуге тиіс.

Жоғарыда аталған желілер операторлары тұтынушыларға осы бағдарламаларды қосымша төлемақы алусыз жеткізуі тиіс.

6. Теледидар және радио бағдарламаларды тарату/қайта тарату теледидардың және/немесе радио хабарларын таратудың жер серігі, жерүсті эфирлік, эфирлі-кабельдік, кабельдік және сымдық желілері арқылы іске асырылуы мүмкін.

Телерадио хабарларын тарататын ұйымдар өз бағдарламаларының тарату және көрсету үшін меншігіндегі теледидар және радио хабарларын тарату желілеріне қоса, келісім-шарт бойынша өзге де телекоммуникациялық желілерді пайдалана алады.

Теледидар және радио бағдарламаларын тарату, қайта таратуды іске асыратын хабар таратушы мен оператордың өзара қарым-қатынастары Қазақстан Республикасының заңдарымен реттеледі.

23-бап. Шекарадан тыс жерлерде теледидар және радио хабарларын тарату

1. Қазақстан Республикасы аумағынан шекаралық жерлерге теледидар және радио хабарларын тарату байланыс саласындағы уәкілетті органның келісімімен іске а с ы р ы л а д ы .

2. Белгілерді транзитті түрде беруге арналған теледидар және радио бағдарламаларын тарату уәкілетті органның және байланыс саласындағы уәкілетті органның келісімі бойынша іске асырылады.

24-бап. Теледидар және радио бағдарламаларын қабылдау

1. Тұтынушылар теледидар және радио бағдарламаларын, жекелеген телерадио бағдарламаларын және қосымша ақпаратты, оның ішінде жер серігін, ақылы және тегін түрде кодтаушы (декодирующие) қондырғыларды пайдалану арқылы, сондай-ақ теледидар мен радио хабарларын таратудың ашық желісі арқылы да еркін қабылдауға қ ұ қ ы л ы .

2. Теледидар және радио бағдарламаларын тұрақты қабылдау аумағы шегінде

хабарларды қабылдауға немесе оның техникалық сапасына бөгеуілдер келтіретін жұмыстар жүргізуге тыйым салынады. Бұған кінәлі деп танылған заңды және жеке тұлғалар теледидар мен радио бағдарламаларының сапасын қалпына келтіруге байланысты барлық шығындарды өз есебінен өтеуге міндетті.

Теледидар мен радио хабарларын тарату процесінде пайда болатын индустриалдық бөгеуілдерді жою, осы бөгеуілдер болған жердегі меншік иесінің (қарауында, басқаруында) есебінен жасалуға тиісті.

6-тарау. Теледидар және радио хабарларын таратуды лицензиялау 25-бап. Теледидар және радио хабарларын таратуды лицензиялау

1. Жеке және заңды тұлғаның теледидар және радио хабарларын тарату саласында радиожилілік спектрін пайдалана отырып және пайдаланбай да қызмет етуі лицензия негізінде жүзеге асырылады.

2. Лицензиялауға теледидар және/немесе радио хабарларын таратуды ұйымдастыру жөніндегі қызмет жатады.

Теледидар және/немесе радио хабарларын таратуды ұйымдастыру жөніндегі қызметті лицензиялауды уәкілетті орган іске асырады.

3. Радиожилілік спектрін (теледидар арнасын) пайдалануға рұқсатты теледидар және/немесе радио хабарларын тарату/қайта таратуды ұйымдастыру жөніндегі қызметіне берілген лицензиясы бар болған жағдайда байланыс саласындағы уәкілетті орган береді.

4. Радиожилілікті пайдалану рұқсатында міндетті түрде техникалық құралдардың орналасқан жері, оның ішінде географиялық координаттары көрсетілген антенналық құрылғылардың орналасуы, сондай-ақ пайдаланылатын таратқыш құралдардың нақты қуаты көрсетілуі тиіс.

Жоғарыда аталған параметрлер өзгерген жағдайда, уәкілетті органның келісімі бойынша байланыс саласындағы уәкілетті органнан жаңа рұқсат алу қажет.

5. Теледидар және/немесе радио хабарларын таратуды ұйымдастыру қызметіне берілген лицензия теледидар және радио хабарларын тарату/қайта тарату мақсаттары үшін хабар таратушы мен техникалық құралдардың операторы арасында техникалық құралдарды жалға алу келісім-шартын жасауға негіз болып табылады.

6. Теледидар және/немесе радио хабарларын таратуды ұйымдастыру жөніндегі қызметке берілетін лицензияларды беру тәртібін Қазақстан Республикасының Үкіметі бекітеді.

7. Теледидар және радио хабарларын тарату желісін телекоммуникациялық қызмет көрсетулер таратылуына пайдаланған жағдайда (мәліметтерді беру, интернет, тақырыптық қызмет көрсетулер, жергілікті теледидар байланысы және т.б., сондай-ақ

теледидар және дыбыстық хабар таратудың бағдарламаларын беретін арналарды жалға беру жөніндегі қызмет көрсетулерді ұсынған кезде) хабар таратушының қызметі лицензиялау туралы заңға сәйкес байланыс саласындағы уәкілетті органмен берілген тиісті лицензия негізінде жүзеге асырылады.

26-бап. Хабар тарату құқығы лицензиясының іс-әрекетін тоқтата тұру және кері қайтарып алу

1. Теледидар және/немесе радио хабарларын таратуды ұйымдастыру қызметіне берілген лицензия іс-әрекеті лицензиялау туралы заңнамада қарастырылған тәртіппен, сондай-ақ лицензиялық талаптар бұзылғандығы анықталған жағдайда және лицензия иесінің азаматтардың құқықтарына, заңдық мүдделеріне, имандылықтарына және денсаулықтарына зиян келтіруге әкеп соғуы мүмкін болған жағдайларда тоқтатыла
т ұ р у ы м ү м к і н .

2. Теледидар және/немесе радио хабарларын таратуды ұйымдастыру жөніндегі қызметке берілген лицензияны қайтарып алу лицензиялау туралы заңнамада қарастырылған негіздерден басқа төмендегі жағдайларда кері қайтарып алынады, егер
л и ц е н з и я и е с і :

1) әкімшілік жаза қолданғаннан кейінгі бір жыл ішінде осы заңның ережелері немесе оның берілу шарттарын қайтадан бұзса;

2) өз іс-әрекетінің мерзімі аяқталғанға дейінгі алты ай ішінде теледидар және радио хабарларын таратуды іске асырмаса;

3) теледидар және радио хабарларын тарату хабар таратуға берілген лицензияны тоқтата тұрған кезеңде қайта жаңғыртуға рұқсатсыз іске асырылған болса.

3. Теледидар және/немесе радио хабарларын таратуды ұйымдастыру жөніндегі қызметке берілген лицензияның кері қайтарылып алыну заңдылығы сотқа шағым беру тәртібімен шешілуі мүмкін. Төленген лицензиялық алым кері қайтарылмайды. Хабар таратушының шығарған шығындарына хабар таратуға берілген лицензияны кері қайтару заңды болғандықтан, лицензия беруші жауап бермейді.

4. Теледидар және/немесе радио хабарларын таратуды ұйымдастыру қызметіне берілген лицензияны кері қайтарып алу уәкілетті органның талабы бойынша заңда белгіленген тәртіппен жүргізіледі.

27-бап. Теледидар және радио хабарларын лицензиясыз тарату

1. Теледидар және/немесе радио хабарларын таратуды ұйымдастыру жөніндегі қызметке берілген лицензия талап етілмейді, егер:

1) кабельдік және сымдық желінің қызмет көрсету өңірі заңды бір тұлғаның қарамағындағы бір ғимаратпен (тұрғын үйлер үшін) немесе ғимараттар кешенімен

ш е к т е л г е н

б о л с а ;

2) салтанатты, мәдени-бұқаралық, спорттық іс-шараларды өткізуге байланысты қырық бес күннен аспайтын мерзім ішінде уәкілетті орган берген уақытша рұқсат негізінде хабар тарату жүзеге асырылуы тиіс деп жорамалданған жағдайда.

2. Лицензиясыз хабар таратуға жауапты жеке немесе заңды тұлға хабар таратуға уақытша рұқсат алу үшін уәкілетті органға жоспарлы хабар тарату басталардан отыз күн бұрын жазбаша түрде арыз жіберуі керек, онда:

1) осындай хабар таратуды іске асыратын жауапты тұлға туралы;

2) қызмет көрсету өңірі туралы;

3) теледидар және радио хабарларын таратудың шамалас тақырыптық бағыттары және мамандандыру туралы;

4) теледидар және радио хабарларын тарату кезеңі туралы мәліметтер бар хабарлама жіберуге міндетті.

3. Лицензиясыз теле және радио хабарларды тарату лицензиясыз теле радио хабарларын таратудың қызмет көрсетулері өңірінде басқа хабар таратушылардың теледидар және радио бағдарламаларын қабылдау сапасының нашарлауына ықпал етпеуі, сондай-ақ өзге де техникалық құралдарға бөгеуілдер жасамауы керек.

4. Осы Заңның талаптарын бұзу арқылы жүзеге асырылатын лицензиясыз хабар таратуға тыйым салынады және шұғыл тоқтатуға жатады.

7-тарау. Бұқаралық ақпарат құралдарының азаматтармен және ұйымдармен қарым-қатынасы 28-бап. Авторлық туындылар мен хаттар

1. Редакция пайдаланылатын туындыларға құқықты, зияткерлік меншікке авторлық құқықты және өзге де құқықтарды қоса сақтауға міндетті. Автор немесе туындыға айрықша құқығы бар иеленуші басқа тұлға ұсынылып отырған туындыларды пайдаланудың ерекше шарттары мен сипатын ескерте алады.

2. Редакцияға жолданған оқырмандар хаттарын жариялау кезінде олардың мәтінін қысқартуға және хаттың мазмұнына нұқсан келтірмей, редакциялауға жол беріледі.

29-бап. Ресми хабарламалар

1. Мемлекеттік органдардың ресми хабарламалары бұқаралық ақпарат құралдарында Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес орналастырылады.

2. Егер ресми хабарлама бұқаралық ақпарат құралдары үшін мемлекеттік органдармен немесе ұйымдармен дайындалса, оған сілтеме жасалып, еш өзгеріссіз б а с ы л у ғ а т и і с .

3. Мемлекеттік органдар бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдеріне өтініш жасаған кезде, олардың меншік нысанына және кімге қарайтынына қарамастан, Қазақстан Республикасының мемлекеттік сырлары болып табылатын және заңмен

қорғалатын өзге де құпиялардан басқаларды тең шарттармен беруге міндетті.

Лауазымды адамдардың әдейі жалған ақпарат беруіне жол берілмейді.

4. Мемлекеттік органдар мен өзге де ұйымдар сұралып отырған ақпаратты өтініш түскен күннен бастап үш күннен кешіктірмей беруге не беру мерзімін немесе бермеу салдарын көрсете отырып, жауабын беруге міндетті.

5. Қосымша зерделеуді және тексеруді қажет ететін өтінішке жауап ол келіп түскен күннен бастап бір ай мерзімнен кешіктірілмей берілуге тиіс.

6. Бұқаралық ақпарат құралы қойған мәселелерді шешу құзыретіне кірмейтін мемлекеттік органдарға немесе өзге де ұйымдарға өтініш келіп түскен жағдайда, осы өтініш бес күндік мерзімнен кешіктірілмей тиісті органдарға жіберіліп, бұл туралы бұқаралық ақпарат құралына хабарлануға тиіс.

8. Сұралып отырған мәліметтерді беруден бас тарту бұқаралық ақпарат құралы өкілінің жоғары тұрған органға немесе лауазымды адамға, одан кейін Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәртіппен сотқа шағым жасау арқылы шешілуі мүмкін.

30-бап. Міндетті хабарламалар

Бұқаралық ақпарат құралының шығарылымын, эфирге шығуын іске асыратын меншік иесі аталған бұқаралық ақпарат құралдары арқылы жариялау, дыбыстандыру туралы талаптары бар, күшіне енген сот шешімін көрсетілген мерзімде тегін жариялауға, дыбыстандыруға, хабарлауға міндетті.

31-бап. Бұқаралық ақпарат құралдары саласындағы қоғамдық ұйымдар

1. Бұқаралық ақпарат құралдарының меншік иелері, редакциялары, ерікті негізде бұқаралық ақпарат құралдары саласындағы қоғамдық ұйымдарды құра алады.

2. Қоғамдық ұйымдар тұрақты жұмыс істейтін кеңестік-алқалық орган нысанында немесе Қазақстан Республикасы заңнамасында қарастырылған өзге де ұйымдастырушылық-құқықтық нысандарда құрыла алады.

32-бап. Теріске шығару құқығы

1. Азамат немесе заңды тұлға шындыққа сәйкес келмейтін, өзінің ар-намысына, абыройына және іскерлік беделіне нұқсан келтіретін мәліметтерді теріске шығаруды сот тәртібімен шешуге талап етуге құқылы.

Қоғамдық пікірдегі ұйымдардың заңды орындау және қоғамның моральдық қағидаттарын сақтау тұрғысынан адамның немесе ұйымның ар-намысына, абыройына және іскерлік беделіне нұқсан келтіретін, шындыққа сәйкес келмейтін мәліметтерді

жариялау арандатушылық болып табылады.

2. Егер бұқаралық ақпарат құралдарында таратылған мәліметтер азаматтың немесе заңды тұлғаның ар-намысына, абыройына немесе іскерлік беделіне нұқсан келтіріп, шындыққа сәйкес келмейтін болса, олар сол бұқаралық ақпарат құралдарында тегін түрде теріске шығарылуға тиіс.

3. Теріске шығару көлемі теріске шығарылатын мәліметтердің көлемінен аспауға тиіс. Теріске шығару мерзімді баспасөз басылымдарында "Теріске шығару" деген айдармен теріске шығарылатын мәліметтер берілген сол бетке орналастырылуға, теледидар және радио бағдарламаларының сол бағдарламасында, сол уақытта хабарлануға тиіс.

Егер аталған мәлімет ұйымнан шыққан құжатта болған жағдайда, бұл құжаттағы мәліметтердің шындыққа сәйкес келмейтіндігі туралы адресатқа міндетті түрде хабарлана отырып, мұндай құжат алмастырылуға немесе қайтарылып алынуға тиіс.

Өзге жағдайларда теріске шығару тәртібін сот белгілейді.

4. Азаматтың немесе заңды тұлғаның бұқаралық ақпарат құралында теріске шығаруды не жауапты жариялау туралы талабы, егер бұқаралық ақпарат органы мұндай жарияланымнан бас тартса не бір айдың ішінде жарияланым жасамаса, сондай-ақ ол таратылған жағдайда, сотта қаралады.

5. Азаматқа немесе заңды тұлғаға қатысты олардың ар-намысына, абыройына немесе іскерлік беделіне нұқсан келтіретін мәліметтер таратылған болса, олар мұндай мәліметтерді теріске шығару орнына олардың таратылуынан өздеріне келтірілген залалдың немесе моральдық зиянның орнын толтыруды талап етуге құқылы.

6. Егер аталған талаптар не болмаса ұсынылған теріске шығару мәтіні шығарылымды, эфирге шығуды жүзеге асыратын бұқаралық ақпарат құралының редакциясына осы бұқаралық ақпарат құралында теріске шығарылатын мәліметтердің таратылғанына бір жыл өткеннен кейін келіп түскен болса, теріске шығару қабылданбауы мүмкін.

Теріске шығарудың қабылданбауы не болмаса осы Заңмен белгіленген теріске шығару тәртібін бұзу теріске шығарылатын мәліметтер жарияланған күннен бастап бір жыл ішінде Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес сотқа шағымдану арқылы шешіледі.

7. Шығындарды өндіріп алу көлемі мен моральдық зиян сот тәртібімен анықталады.

8-тарау. Журналистің құқықтары мен міндеттері 33-бап. Журналистің құқықтары

1. Журналистің:

- 1) ақпаратты іздестіруді жүзеге асыруға, сұратуға, алуға және таратуға;
- 2) мемлекеттік органдарға, ұйымдарға баруына және өзінің қызмет бабындағы

міндеттерін іске асыруға байланысты олардың лауазымды адамдарының қабылдауында болуға, жабық шара өткізу туралы шешім қабылдағаннан басқа жағдайда, өзін тіркеген орган өткізетін барлық шараларға қатысуға;

3) жазбаларды, Қазақстан Республикасының заң актілерімен тыйым салынған жағдайларды қоспағанда, соның ішінде дыбыс-бейне техникасын, кино-фото түсіру құралдарын пайдалана отырып жасауға;

4) журналистің куәлігін көрсету арқылы дүлей апаттар болған аудандарда болуға, митингілер мен шерулерге, сондай-ақ қоғамдық, топтық және жеке мүдделер мен наразылықтарды білдірудің өзге де нысандарына қатысуға;

5) құжаттар мен материалдардың мемлекеттік құпиялар болып табылатын мәліметтері бар үзінділерін қоспағанда, олармен танысу үшін рұқсат алуға;

6) алынатын ақпараттың дұрыстығын тексеруге;

7) алынған ақпарат материалдарын тексеруде мамандарға жүгінуге;

8) өзі дайындаған хабарлар мен материалдарды өз қолын қойып, шартты атымен (бүркеншік атымен) таратуға;

9) материалдың мазмұны редакциялық түзетуден кейін журналистің жеке сеніміне қайшы келсе, оған өз қолы қойылып жариялануынан бас тартуға;

10) авторлық және ақпарат көздерінің құпиясы соттың талап етуімен жарияланған жағдайларды қоспағанда, бұл құпияларды сақтауға;

11) егер көпшілік лауазымды қызметтегі адам бұқаралық іс-шаралар өткізу барысында немесе төлемақы үшін түсірілсе, олардың ар-намысына, абыройына немесе іскерлік беделіне кір келтірмейтін бет-бейнесін ол адамдардың келісімінсіз пайдалануға құқығы бар.

2. Мемлекет журналистің оның кәсіби қызметін іске асыруға байланысты ар-намысын, абыройын, денсаулығын, өмірін және мүлкін қоғамға пайдалы мақсаттарды діттеп жүрген тұлға ретінде қорғауға кепілдік береді.

34-бап. Журналистің міндеттері

Ж у р н а л и с т :

1) Қазақстан Республикасының заңнамасын басшылыққа ала отырып, өзі келісім-шарттық қатынастарда тұрған бұқаралық ақпарат құралының қызмет бағдарламасын іске асыруға;

2) шындыққа сәйкес келмейтін ақпаратты таратпауға;

3) ақпарат ұсынған адамдардың авторлығын көрсету туралы олар жасаған өтініштерді қанағаттандыруға;

4) жеке және заңды тұлғалардың заңды құқықтары мен мүдделерін құрметтеуге;

5) азаматтармен сұхбат жүргізуде дыбыстық немесе бейнелік жазбаларды пайдалануға келісім алуға;

б) өзінің дайындаған материалдары немесе хабарламаларының таралуына байланысты заңда қарастырылған өзге ізденулер мен талаптардың болуы мүмкіндігі туралы бас редакторды (редакторды) алдын ала хабардар етуге;

7) кәсіптік қызметті іске асыруда редакциялық куәлікті немесе өзінің журналист ретіндегі өкілеттілігін растайтын өзге құжатты алғашқы талаптан-ақ ұсынуға міндетті.

35-бап. Арнайы мәртебе

Журналистің осы Заңмен белгіленген кәсіби мәртебесі, сондай-ақ:

1) осы Заң талаптарының күшімен бұқаралық ақпарат құралы ретінде есепке алудан босатылған, өнімі тек бір мекеме аумағында ғана таратылатын, редакцияның хабарламаларды редакциялаумен, жасаумен, жинаумен және дайындаумен айналысатын штаттағы қызметкерлеріне;

2) бұқаралық ақпарат құралының шығарылымын, эфирге шығуын жүзеге асыратын, оның тізімдік құрамына кірмейтін, редакцияның тапсырмасы бойынша хабарларды редакциялау, жасау, жинау немесе дайындаумен айналысатын және тілші ретінде онымен азаматтық-құқықтық қарым-қатынастармен жалғасқан редакция қызметкерлеріне;

3) жеке еңбек қызметі тәртібінде журналистікпен айналысатын және олардың журналист ретіндегі уәкілеттігін куәландыратын құжаты бар азаматтарға таралады.

9-тарау. Журналистерді тіркеу 36-бап. Журналистерді тіркеу

1. Бұқаралық ақпарат құралдары мемлекеттік органдармен және ұйымдармен келісім бойынша олардың жанында өз журналистерін тіркей алады.

2. Журналист тіркелген мемлекеттік органдар мен ұйымдар өткізілетін отырыстар, кеңестер және өзге де шаралар жөнінде оны алдын ала хабардар етуге, стенограммалармен, хаттамалармен және мемлекеттік және орыс тілдеріндегі өзге де құжаттармен қамтамасыз етуге міндетті.

3. Жабық шара өткізу туралы шешім қабылданған жағдайларды қоспағанда, тіркелген журналист өзін тіркеген мемлекеттік органдар мен ұйымдарда өткізілетін отырыстарға, кеңестерге және басқа да шараларға қатысуға құқылы.

4. Егер журналист тіркеу ережелерін бұзса не өзін тіркеген мемлекеттік органдардың, қоғамдық бірлестіктер мен ұйымдардың ар-намысы мен абыройына нұқсан келтіретін шындыққа сәйкес келмейтін мәліметтерді таратса, тіркеуден тек сот шешімі бойынша ғана айрылуы мүмкін.

5. Журналистерді тіркеу ережелерін уәкілетті орган белгіленген тәртіппен бекітеді.

37-бап. Қазақстан Республикасының бұқаралық ақпарат құралдарын шет елдерде тіркеу

Егер халықаралық шарттармен өзгеше көзделген болмаса, Қазақстан Республикасы бұқаралық ақпарат құралының иесі Қазақстан Республикасының және өздері болған мемлекеттердің заңнамасында қарастырылған тәртіппен басқа мемлекеттерде тілшілер қосынын ашуға, журналистерді тіркеуге құқылы.

38-бап. Қазақстан Республикасындағы шетел бұқаралық ақпарат құралдары өкілдерінің қызметі

1. Шетел бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдіктерін және олардың журналистерін тіркеуді Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігі жүргізеді.

2. Қазақстан Республикасында тіркелген шетел журналистерінің және басқа да шетел бұқаралық ақпарат құралдары өкілдерінің құқықтық жағдайы мен кәсіптік қызметі Қазақстан Республикасының заңнамасымен және Қазақстан Республикасының халықаралық шарттарымен реттеледі.

3. Қазақстан Республикасының Конституциясын және осы Заңның нормаларын бұзатын шетелдік бұқаралық ақпарат құралдарының өнімін таратуға сот тәртібімен тыйым салынады.

10-тарау. Бұқаралық ақпарат құралдары туралы заңдарды бұзғаны үшін жауапкершілік 39-бап. Бұқаралық ақпарат құралдары туралы заңдарды бұзғаны үшін жауапкершілік негіздері

1. Азаматтардың, мемлекеттік орган мен өзге де ұйымдардың ар-намысы мен абыройына нұқсан келтіретін, шындыққа сәйкес келмейтін мәліметтерді тарату, бұқаралық ақпарат құралдары арқылы сотқа ықпал ету Қазақстан Республикасының заң актілерінде көзделген жауаптылыққа әкеп соғады.

2. Бұқаралық ақпарат құралдары туралы заңды бұзғаны үшін мемлекеттік органдардың және өзге де ұйымдардың оған кінәлі лауазымды адамдары, сондай-ақ бұқаралық ақпарат құралының меншік иесі, таратушысы, бас редакторы (редакторы), таратылған хабарлар мен материалдардың авторлары жауапты болады.

3. Бұқаралық ақпарат құралының меншік иесі, бас редакторы (редакторы) осы Заңның 3-бабының 1-, 2-тармағында көрсетілген хабарлар мен материалдарды таратқаны үшін, олардың алынған көздеріне қарамастан, Қазақстан Республикасының заң актілерінде белгіленген тәртіппен жауапты болады.

4. Журналистің заңды кәсіптік қызметіне кедергі жасау Қазақстан Республикасының заң актілерімен белгіленген жауаптылыққа әкеп соғады.

40-бап. Шындыққа сәйкес келмейтін мәліметтерді таратқаны үшін жауапкершіліктен босатылатын реттер

Меншік иесі, бас редактор (редактор), журналист бұқаралық ақпарат құралында шындыққа сәйкес келмейтін мәліметтерді таратқаны үшін:

1) егер бұл мәліметтер ресми хабарлар мен құжаттарда айтылған болса;
2) егер олар жарнама агенттіктерінен немесе мемлекеттік органдардың баспасөз қызметінен алынса;

3) егер олар өкілді органдар депутаттарының, мемлекеттік органдардың, ұйымдардың лауазымды адамдарының және азаматтардың ресми сөйлеген сөздерінің сөзбе-сөз қайталанып берілуі болса;

4) егер олар алдын ала жазылып алынбай, эфирге шығарылатын авторлық сөздерде не осы Заңға сәйкес редакциялауға жатпайтын мәтіндерде айтылса, меншік иесі, бас редактор (редактор), журналист жауапты болмайды.

11-тарау. Қорытынды ережелер 41-бап. Осы Заңның күшіне ену тәртібі

1. Осы Заң оның ресми жарияланған күнінен бастап күшіне енеді.

2. Қазақстан Республикасының 1999 жылғы 23 шілдедегі "Бұқаралық ақпарат құралдары туралы" Заңының күші жойылды деп танылсын (Қазақстан Республикасы Парламентінің жинағы, 1999 ж., N 21, 771-бап; 2001 ж., N 10, 122-бап).